

VIII. SIRTQI EKONOMIKALIQ BAYLANISLAR

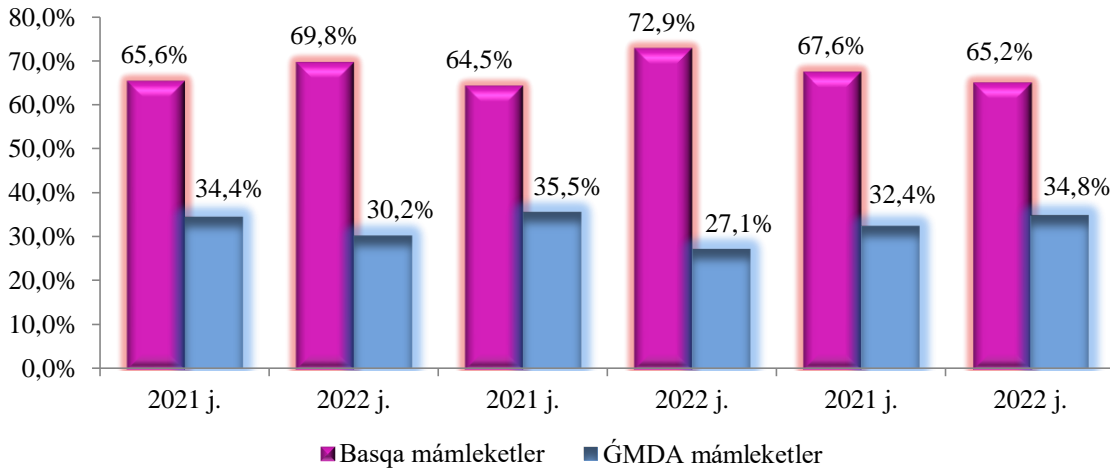
2022 jıldıń yanvar-dekabr aylarında sırtqı sawda aylanısı 611,8 mln. AQSh dollardı qurap, sonnan 365,3 mln. AQSh dollari-eksport operacijaları, 246,5 mln. AQSh dollari – import operacijaların quradı.

Sırtqı sawda aylanısınıń saldosi 118,7 mln. AQSh dollardı quradı.

2022 jıldıń yanvar-dekabr aylarında ĞMDA hám basqa mámleketler kesiminde Respublikanıń sırtqı sawda aylanbası (mln. AQSh dollari)

	yanvar-dekabr		2021 jil yanvar-dekabrğa salıstırǵanda procent esabında
	2021 j.	2022 j.	
Sırtqı sawda aylanbası	649,2	611,8	94,2
<i>sonnan:</i>			
ĞMDA mámleketleri	223,4	184,8	82,7
basqa mámleketler	425,8	427,0	100,3
Eksport			
<i>sonnan:</i>	416,2	365,3	87,8
ĞMDA mámleketleri	147,9	99,1	67,0
basqa mámleketler	268,3	266,2	99,2
Import	233,0	246,5	105,8
<i>sonnan:</i>			
ĞMDA mámleketleri	75,5	85,7	113,5
basqa mámleketler	157,5	160,8	102,1

2022 jil yanvar-dekabr aylarında Respublika sırtqı sawda aylanbasında ǴMDA hám basqa mámleketlerdiń úlesi (ulıwma kólemge salıstırǵanda procent esabında)

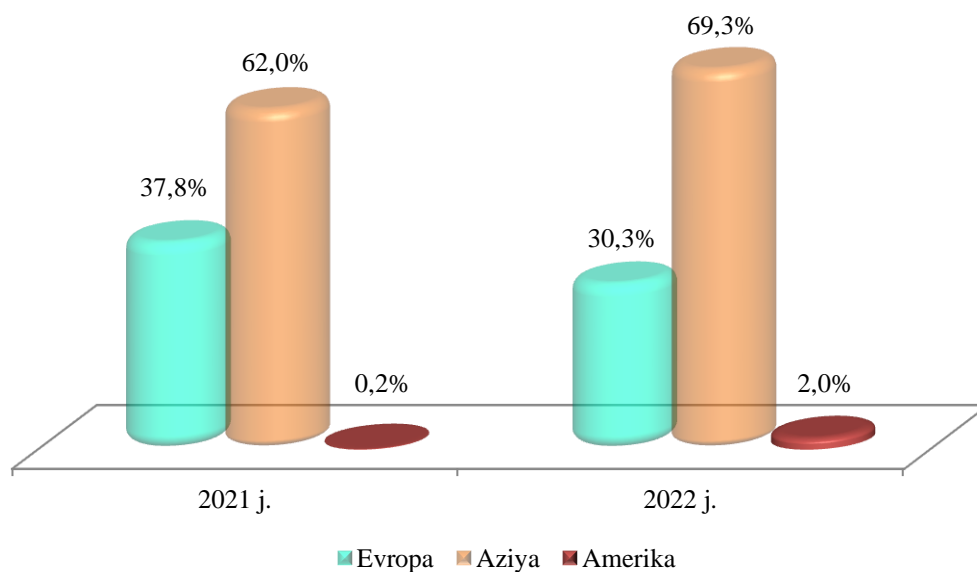
Yanvar-dekabr aylarında Qaraqalpaqstan Respublikası eksport-import quramı

	<i>Eksport hám import operaciyaları kólemi hám úlesi</i>				<i>2021 jilǵa salıstırǵanda % esabında</i>
	<i>2021 jil</i>		<i>2022 jil</i>		
	<i>mln. AQSh doll.</i>	<i>úlesi, %</i>	<i>mln. AQSh doll.</i>	<i>úlesi, %</i>	
Eksport quramı	416,2	100,0	365,3	100,0	87,8
paxta talası	11,9	2,9	-	-	
azıq-awqat ónimleri	47,5	11,4	40,0	10,9	84,2
ximiyalıq ónimler hám onnan tayarlangan buyımlar	284,3	68,3	261,0	71,5	91,8
qara hám reńli metallar	-	-	0,2	0,1	
Energiya derekleri neft ónimleri	1,2	0,3	2,3	0,6	195,3
mashina hám úskenerler	6,6	1,6	0,9	0,3	14,2
xızmetler	2,7	0,7	4,1	1,1	151,6
basqalar	62,0	14,9	56,7	15,5	91,4

dawamı

	<i>Eksport hám import operaciyaları kólemi hám úlesi</i>				<i>2021 jılǵa salıstırǵan da % esabında</i>
	<i>2021 jil</i>		<i>2022 jil</i>		
	<i>mln. AQSh doll.</i>	<i>mln. AQSh doll.</i>	<i>mln. AQSh doll.</i>	<i>mln. AQSh doll.</i>	
Import quramı	233,0	100,0	246,5	100,0	105,8
azıq-awqat ónimleri	29,7	12,8	28,7	11,6	96,6
ximiyalıq ónimler hám onnan tayarlangan buyımlar	29,8	12,8	31,3	12,7	105,2
energiya derekleri hám neft ónimleri	16,8	7,2	21,6	8,8	128,6
qara hám reńli metallar	2,6	1,1	3,2	1,3	123,2
mashina hám úskeneler	101,0	43,3	92,1	37,4	91,2
xızmetler	11,8	5,1	20,6	8,3	174,9
basqalar	41,3	17,7	48,9	19,8	118,6

Sırtqı sawda aylanbasınıń kontinentler boyınsha quramı
(ulıwma kólemge salıstırǵanda procent esabında)

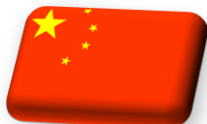
QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASÍ MENEN SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ EŇ JOQARÍ ÚLESKE IYE BOLǴAN MÁMLEKETLER

(2022- jil yanvar-dekabr aylari, mln. AQSh dollari)

Túrkiya

SSA – 105,7
Eksport – 98,0
Import – 7,7

Qıtay Xalıq
Respublikasi

SSA – 175,8
Eksport – 96,9
Import – 78,9

Rossiya
Federatsiyasi

SSA – 110,5
Eksport - 54,9
Import – 55,6

Latviya

SSA – 38,3
Eksport – 36,5
Import – 1,8

Qazaqstan

SSA – 53,2
Eksport – 32,8
Import - 20,4

Koreya
Respublikasi

SSA – 40,5
Eksport – 9,7
Import - 30,8

Awǵanstan

SSA – 4,4
Eksport - 4,4
Import – 0,0

Ukraina

SSA – 2,1
Eksport – 2,0
Import – 0,1

Tájikistan

SSA – 3,5
Eksport – 3,5
Import – 0,0

Qırǵızstan

SSA - 7,7
Eksport – 3,9
Import – 3,8

Qaraqalpaqstan Respublikası jáhannıń 64 dan artıq mámleketleri menen sawda baylanısların ámelge asırıp kelmekte. SSAnıń salmaqlı úlesi Túrkiyada (17,3 %), Qıtay Xalıq Respublikasında (28,7 %), Rossiya Federaciyasında (18,1 %), Latviyada (6,3 %), Qazaqstanda (8,7 %), Awǵanstan (0,7 %) hám Koreya Respublikasında (6,6 %) gúzetilgen.

Úzliksiz islewin támiyinilew ushın respublikada zárúr resurslar bazası jaratılǵan. Eksport quramında sezilerli ózgerislerge import tovarlarınıń ornın basatúǵın ónimler islep shıǵarıw hám sanaat óndirisin diversifikaciya qılıw nátiyjesinde erisildi.

Sonday-aq, qońsı mámleketler menen óz-ara baylanıslardı bekkemlew, mámleketlerdiń social-ekonomikalıq, sawda-sanaat hámde mádeniy salalardaǵı baylanısların rawajlandırıw boyınsha úlken isler ámelge asırılıp atırılǵanlıǵın kóriw múmkin.

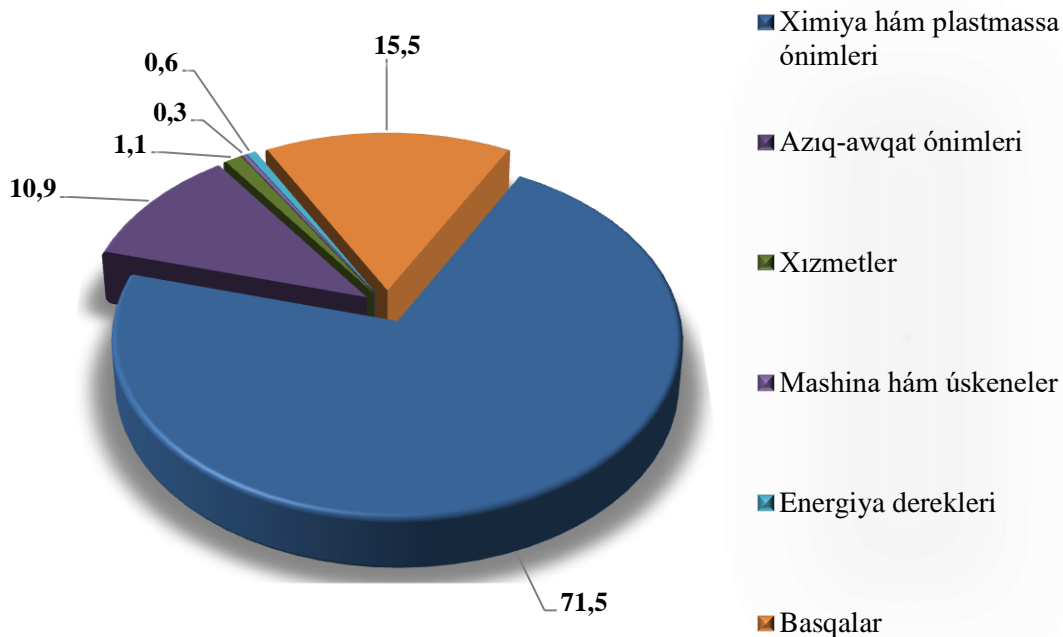
SSA da sońǵı jıllarda úlken ózgerisler gúzetilip atır. Mısal ushın, sońǵı úsh jılda SSAda Qırǵızıstan, Awǵanıstan hám Tájikistan menen sırtqı sawda aylasınıń óskenligi gúzetilmekte. Basqa mámleketler (qońsı mámleketlerden tısqarı) menen bolsa, SSA da eń joqar úlesi Qıtay Xalıq Respublikası, Rossiya Federaciyası, Túrkiya hám Latviya mámleketleri úlesine tuwra kelgen.

UNAMLÍ SÍRTQÍ SAWDA BALANSÍ GÚZETILGEN TÓRT MÁMLEKET (yanvar-dekabr ayları, mln. AQSh dollari)

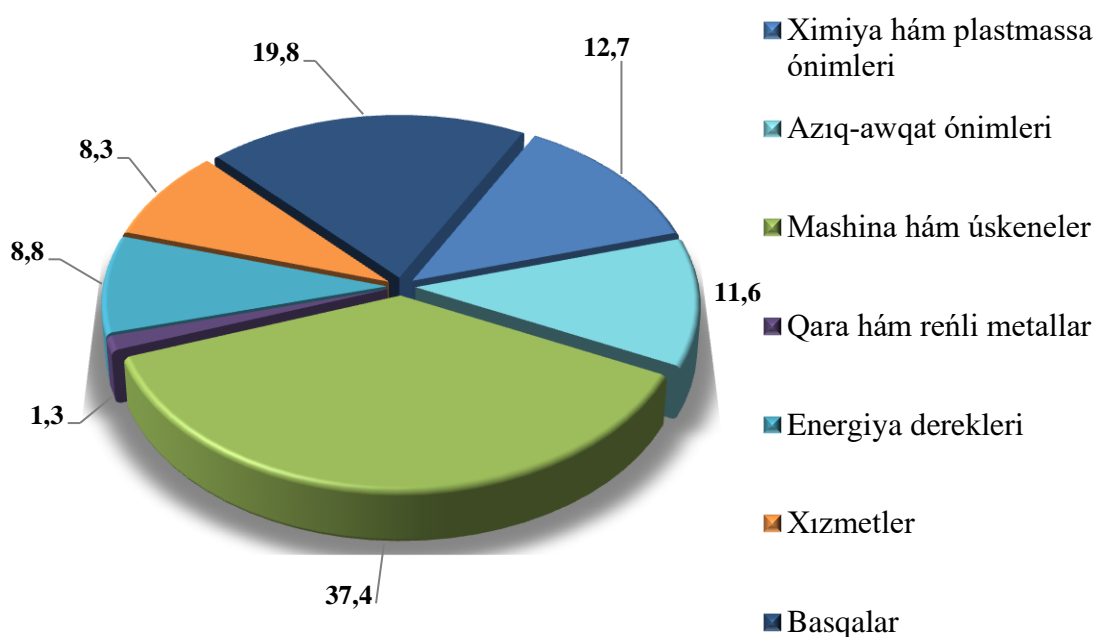

Sırtqı ekonomikalıq iskerligi boyınsha 20 iri sherik-mámleketler arasınan 12 mámlekette unamlı sırtqı sawda balansı gúzetilgen, sonnan, Túrkiya (105,7 mln. AQSh dollari), Qıtay Xalıq Respublikası (175,8 mln. AQSh dollari), Rossiya (110,5 mln. AQSh dollari) hám Latviya (38,3 mln. AQSh dollari) usılar qatarınan. Qalǵan 6 mámleket penen passiv sırtqı sawda balansı saqlanıp qalmaqta.

**Tovar hám xızmetler eksporti quramı,
jámine salıstırǵanda procentte**

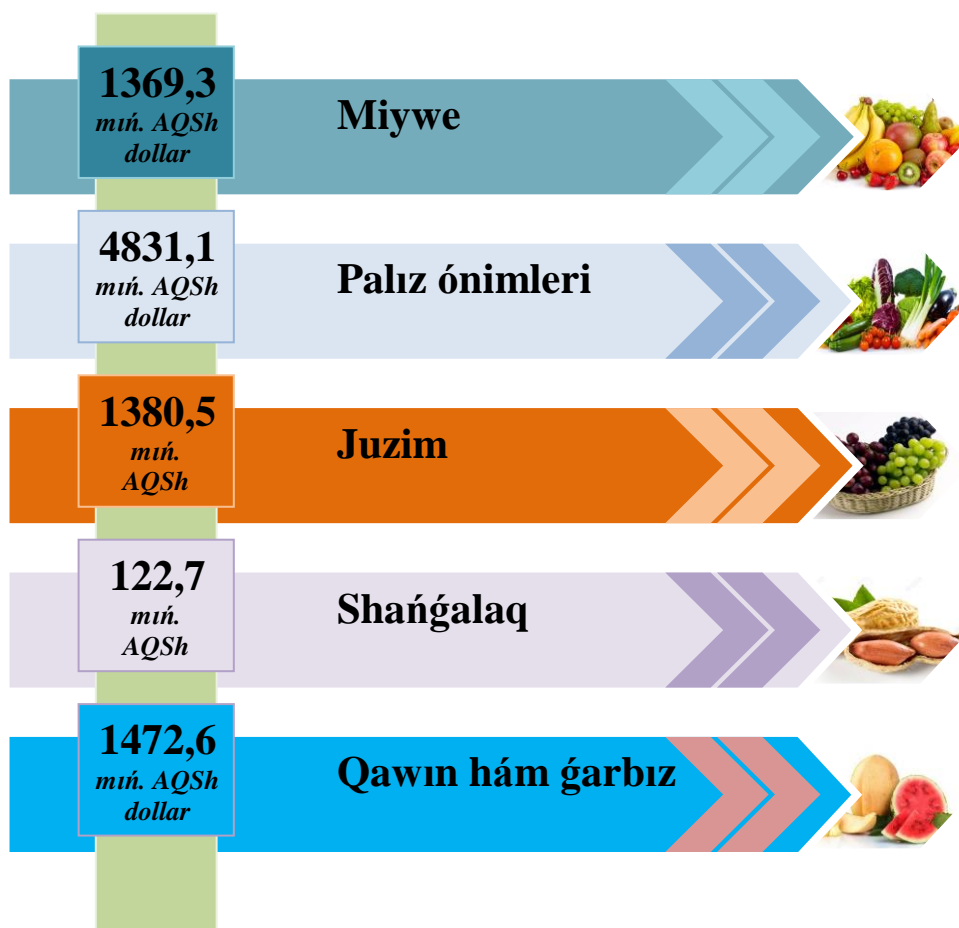

**Tovar hám xızmetler importı quramı,
jámine salıstırǵanda procentte**

2022 jıldıń yanvar-dekabr aylarında jámi 26129,5 tonna miywe-palız ónimleri 9176,2 mln AQSh dollar eksport qılındı, (2021 jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 116,8 % ti quradı).

Sonday-aq 1787,5 tonna miyweli rezavorlar 1369,3 mln AQSh dollar eksport qılınǵan bolıp, eksport kólemi 2021 jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 632,6 tonnaǵa kóbeygen.

Miywe hám palız ónimleriniń tiykarǵı eksport bazarları Qazaqstan (69,2 %), Rossiya Federaciyası (10,9 %) hám Pakistan (12,2 %) mámleketleri úlesine tuwra kelgen. Búgingi kúnde Qaraqalpaqstan Respublikasında miywe-palız ónimlerin islep shıǵarıw, qayta islew hám eksport qılıw sektorınıń potentsialı júdá joqarı hám bul qolay tábiǵiy-ıqlım shárayatlarınń barlıǵı hámde jergilikli islep shıǵarıwshılar tárepinen toplanǵan tájiriye menende baylanıslıǵı menen kórinedi. Usı sebepli húkimet awıl xojalıǵı shiyki zatın sanaat tiykarında qayta islewge hám jetistirilgen ónimdi saqlaw infrastrukturasını rawajlandırıwǵa úlken itibar qaratpaqta.